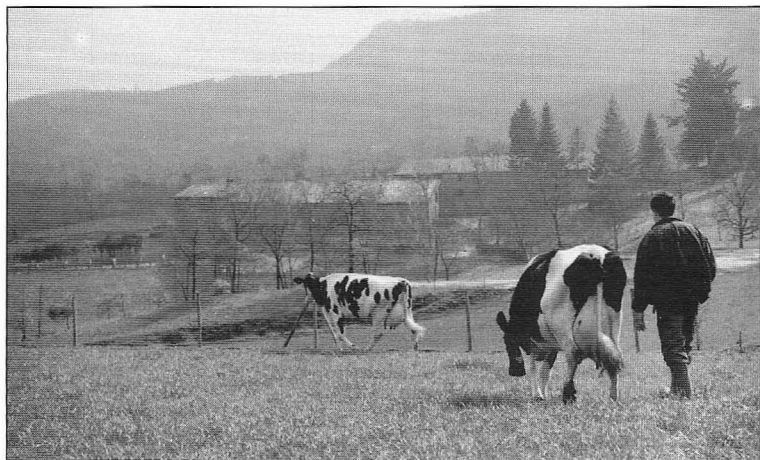

RAMADERIA SOSTENIBLE A RUPIT I PRUIT

Durant quasi els trenta primers anys d'aquest segle, la casa rural apareixia com una explotació mixta, no especialitzada, amb tot un nombre d'animals domèstics i collites agrícoles.

En arribar la revolució industrial, als anys 40, existí una major demanda de productes proteics en detriment d'altres més energètics i per lògica, més barats, a causa de l'increment de la renda per càpita; d'aquesta forma s'intensificà també, al Collsacabra, la transformació de les explotacions en ramaderes, pràcticament al 100%, per la major demanda de carn, llet, ous, etc..

Fins aquí era una cosa natural, per la transformació d'una cultura agrícola-ramadera, que per diferents aspectes socials, culturals i econòmics, s'ha anat convertint en el que es pretén que sigui una **ramaderia sostenible**, respectuosa amb el medi ambient i amb la realitat socioeconòmica i cultural de la nostra terra.

Vaques frisones al Collsacabra
Foto: Sebastià Juanola

Una de les definicions més correctes i esteses del què és la ramaderia sostenible, és aquella que la considera "ecològicament encertada, econòmicament viable i socialment justa i humana"; perquè això sigui aplicable podríem desenvolupar-ho en diferents punts:

1r) - Incrementar la utilitat de l'agricultura i la ramaderia mantenint una producció adequada (no excedentària) proporcionant qualitat de vida als productors i obtenint productes de qualitat i variats.

2n) - Incrementar la productivitat mantenint les condicions dels sòls i la diversitat de collites i fomentant el reciclatge de nutrients mitjançant la integració agropecuària.

3r) - Mantenir un entorn favorable a persones i animals, protegint les aigües de la contaminació, reduint l'ús de fertilitzants químics i pesticides.

4art) - Creació d'una infraestructura específica, fomentar la tinença del sòl rural, protegir els interessos econòmics dels qui hi viuen i treballen la ramaderia i l'agricultura, i crear canals de comercialització dels productes agraris.

Reitero la impressió que l'explotació de bestiar intensiva, té assegurada la continuïtat, per la mera raó econòmica, però si no es vigila pot tenir impactes negatius en el medi ambient. Aquí rau la gran preocupació de la Unió Europea quant a la protecció de les aigües, per la contaminació produïda pels nitrats utilitzats per l'agricultura, provinents de la gran massificació d'explotacions ramaderes.

Per als qui no acceptin les explotacions intensives, no els queda altra sortida (vegetarians a part) que la posada en marxa d'uns models alternatius de producció animal que encaixin amb la filosofia de la sostenibilitat, amb l'alternança biològica, ecològica i natural, i amb reducció de costos, cosa per altra banda, força difícil d'aconseguir.

La transformació al llarg dels anys produeix, com a efecte directe, un notable increment del nombre d'animals; d'això tampoc no se n'escapa la nostra petita comarca, tal com s'expressa al cens de bestiar que actualment té el municipi de Rupit i Pruit. (són dades del gener del 1997, obtingudes de l'Oficina comarcal del DARP a Osona) :

<u>ESPÈCIES</u>	<u>EXPLORACIONES</u>	<u>ANIMALS</u>
Vaquí de carn	14	1291
Vaquí de llet	8	1190
Porcs	15	2355
Ovelles	8	3333
Cabres	5	144

2-

OCELLS FUGISSERS

Feia molts anys que no havia vist cap rellentí (reietó o pit-roig); no sabia si era que estaven renyits o si era que havien emigrat de les nostres contrades, però jo el trobava a faltar. Sovint faig caminades pels boscos dels nostres contorns i no me n'apareix mai cap a la meva vista. Prou que alguns veïns de l'altre cantó del poble em deien que sí que n'hi havien, que fins i tot, acudien junt amb el pardal, a buscar les engrunes de pa que els posaven a la finestra, cosa que per altra banda m'estranyava més. Quina alegria! Un bon dia d'aquest hivern em va semblar veure'n marxar un de dins el nostre terrat, i al cap d'uns quants dies, n'hi havia un que picava les engrunes dintre del mateix terrat i ara tot sovint ens ve a visitar.

Més de cinquanta anys sense veure'n cap i tanta companyia que m'havien fet quan guardava les vaques per aquells boscos de les Baumes, quan tot just era un vailet; ara, a la meva maduresa, en sentia enyorança. Per altra banda, prou recordo de quan jo treballava al bosc fent d'ajudant de carboner, aquell joliu companyó saltant de branquilló en branquilló amb el seu piu- piu; no sé si és que ell buscava companyia o si ens l'oferia a nosaltres.

No cal dir que quan fèiem l'àpat, sempre el teníem saltironant famolenc al nostre entorn esperant aprofitar les engrunes de pa que quedaven a terra; i si li tiràvem un bocí, també prou que s'atrevia a pellicar-lo, que per altra banda se'l mereixia, ja que els nostres progenitors ens deien que era un animaló amic de l'home i que no li féssim mal, cosa que no m'hauria atrevit pas a fer, sinó que m'admirava la seva alegria companyia.

També l'alosa ha desaparegut dels nostres entorns; jo prou recordo que quan era

tot just un vailet que de les Baumes venia a missa matinal al poble, en passar per l'indret dels Pedreguets de damunt del sot dels Bacs, sentíem els harmoniosos refilets d'un joliu i enigmàtic ocell que feia voltes pel cel a gran altura festejant la sortida del sol.

No fa pas molt de temps que vaig poder llegir que es tractava de l'alosa que amb els seus cants alegra la seva estimada mentre està covant dintre del niu entre sembrats, tot esperant amb gran anhel la seva gentil fillada.

Fa més de trenta anys que algunes de les meves ocupacions m'han dut a fer el camí dels Pedreguets molt sovint, sens poder gaudir de les delícies de les enyorades cantades de la companyona alosa.

Jordi Sanglas.

Pit-roig

(RAMADERIA SOSTENIBLE A RUPIT I FRUIT)

A ningú no se li escapa la gran quantitat de residus (un +/- 10% del pes de l'animal) que això genera, i que una mala gestió dels mateixos pot produir una alteració de les característiques agronòmiques del sòl, pol·lució atmosfèrica i, sobretot, contaminació de les aigües.

Confiem, doncs, en el seny i el bon criteri dels nostres ramaders i agricultors, ja que l'estat del benestar, que també ha arribat a les nostres comarques ramaderes, és cosa de defensar-lo entre tots plegats.

Sebastià Juanola i Colom